

3) Med *Ögonsten* menas äfven stundom Pupillen i ögat.

ÖGONSTJERNA, f. 1. Se *Iris*, bem. 3.

ÖGONSYNA, se *Asyna*.

ÖGONTÄND, f. 3. pl. — *tänder*. Hvardera hörntanden i öfra tandraden.

ÖGONTJENARE, m. 3. (fig.) Tjenare, som blott för sken skull och af egen nytta visar sig nitisk och ifrig för sin husbondes bästa.

ÖGONTJENST, f. 3. (fig.) Hycklande nit och ömhet för husbondens bästa.

ÖGONTRÖST, f. 3. 1) Se *Ögonfågnad*. — 2) Örten *Euphrasia officinalis*.

ÖGONVÄR, n. sing. Vätska, som afsöndras ur små körtlar, kallade de Mejbomska, inom ögonlockens kant.

ÖGONVATTEN, n. 5. 1) Mixtur, som användes till ögonens tvättning i ögonsjukdomar. — 2) Vätskan i ögonen.

ÖGONVILLA, f. 1. Se *Synvilla*.

ÖGONVITNE, n. 4. Vittne, som med egna ögon sett, hvad det omvittnar.

ÖGONVRÅ, f. 2. Hvardera hörnet af ögat. *Inre, yttre ö-n*.

ÖGONVÄN, m. 3. pl. — *vänner*. Falsk, hycklande vän.

ÖGONVÄRK, m. sing. Värk i ögat.

ÖGONÄDER, f. 1. pl. — *ådror*. Till ögat hörande åder.

ÖGSKENA, f. 1. (skepp.) Jernskena med ett hål i ena ändan, hvori kan najas ett block eller huggas en hake.

ÖGSTEN, se *Ögonsten*.

ÖHAF, n. 3. Se *Arkipelag*.

ÖK, n. 5. (af *Ok*) 1) Betydde ursprungligen ett par oxar, spända under ett och samma ok. Fick sedan äfven betydelsen af en enda dragande ox. Sages nu i allmänhet om häst, som användes till körslor (arbetshäst). — *Syn*. Lastdjur, Lastdragare. — 2) (föraktl.) Dum människa, lurk.

ÖKA, v. a. 1. o. 2. Göra större, förhöja, förmera. Sages både i fysisk och andlig mening. *Ö. något på längden, på höjden, på bredden. Ö. ens inkomster. Godt lynne ö-r nöjet. Detta ö-de modet hos trupperna. Ett välvilligt hjertelag hos givaren ö-r värdet af en skänk. Ö. på, till, se Päöka, Tillöka*. — *Syn*. Föröka, Päöka, Tillöka, Förmera, Förstora, Förhöja, Fördubbla. — *Ö-s*, v. d. ell. *Ö. sig*, v. r. Blifva större, förmeras, förhöjas, tilltaga, tillväxa. *Dagarne ö-s. Vallnet ö-r sig i sjön*. — *Syn*. Förökas, Föröka sig, Hopa sig, Förstoras, Stiga, Tilltaga, Tillväxa. — *Ökande*, n. 4.

ÖKA, se *Eka*.

ÖKEDAGSVERKE, n. 4. Dagsverke, bestående i körsla, och hvartill fordras hästar eller oxar.

ÖKEN, ö'ck'n, f. 2. pl. *öknar*. (isl. *Audn*, i äldre språket *Ödkn*, af *Öde*) Se *Ödemark*. (Fig.) *En ropandes röst i öknen*, fruktlös förmaning, varning, predikan.

ÖKENBO, ö'ck'n'bó, m. 3. En som bor i en öken.

ÖKNAMN, n. 3. (af *Öka*) Skymfligt vedernamn. *Gifva någon ö*.

ÖKNING, f. 2. Förstoring, förmering, förhöjning.

ÖKNÄMNA, v. a. 2. Gifva öknamn.

ÖKSTOCK, se *Ekstock*.

ÖKÄND, se *Ödkänd*.

ÖL, n. 5. Allmänt känd dryck, kokad af maltadt korn eller hvete och öfvergången till vinjäs-

ning. *Brygga, dricka öl*. (Fam.) *Ta öl för ärende*, roa sig med att dricka och prata i stället för att uträtta sitt ärende. — I vissa sammansättningar betecknar *Öl* högtidligt samqväm, t. ex.: *Graföl, Barnsöl*. — *Ss. Öldrickare, -drinkare, -rus, -tappare, -tappning*.

ÖLBRYGGARE, m. 3. 1) Den som förstår konsten att brygga öl. *Skicklig ö*. — 2) Ägare af ett ölbryggeri.

ÖLBRYGGERI, n. 3. 1) Bryggnings af öl. — 2) Inrättning, ställe, der öl brygges.

ÖLBUTELJ, ö'lbutä'llj, m. 3. 1) Butelj, påfyllt med öl. — 2) Butelj, som vanligen begagnas att derpå tappa öl.

ÖLFAT, n. 3. Fat, påfyldt med öl, eller hvarpå öl varit fylt.

ÖLGLAS, n. 5. Se *Dricksglas*.

ÖLGRÄS, n. 5. Se *Renfana*.

ÖLJÄST, ö'ljä'sst, m. 3. Jäst af öl.

ÖLKANNA, f. 1. Se *Drickskanna*.

ÖLKLUBB, m. 2. Förening af personer, hvilka komma tillsammans, för att dricka öl och roa sig med samtal.

ÖLKROG, m. 2. Krog, der isynnerhet öl tillhandahålles åt allmänheten.

ÖLKRUS, n. 5. Krus, påfyldt med öl, eller som begagnas att derur dricka öl. — I samma mening säges äfven *Ölmugg*.

ÖLOST, m. sing. Mjolk, kokad tillsammans med litet öl eller svagdricka.

ÖLSINNE, n. 4. En persons vanliga sinnesstämning, då han är berusad. *Godt ö*, rus, åtföljdt af munter, oförargligt lynne; *elakt ö*, af olust och grälighet.

ÖLSOPPA, f. 1. Soppa, kokad af dricka och mjölk med tillsats af socker eller sirap, m. m.

ÖLSTUGA, f. 1. eller

ÖLSTÄLLE, n. 4. Ställe, der isynnerhet öl utskänkes.

ÖLSUPA, f. 1. Se *Ölsoppa*.

ÖLTUNNA, f. 1. Tunna, påfyllt med öl.

ÖLÄTTIKA, f. 1. Ättika, beredd af öl.

ÖM, ö'mm, a. 2. 1) Sages om ett sår eller en kroppsdel, som gör ondt, då den vidröres. *Ömt sår. Stället är ännu ömt. Ömma fötter. Ömma tänder*, som vid tuggning kännas ömtåliga. (Fig. fam.) *Taga någon på det ömma*, söka att verka på en person, genom att tala till hans känsla, vända sig till den svagaste sidan af hans tycken, böjelser. — 2) (om person) Besvärad af ömhet i kroppen eller någon kroppsdel. *Ö. efter ett slag. Ö. i foten, i hela kroppen*. — 3) (fig.) a) Vek, kärleksfull, medlidsam, deltagande; känslig. *Ö. till sinnes. Ömt hjerta. Ömma känslor. Ömma blickar. Ömt deltagande. Hafva ö. värd, omsorg om någon. Vara ö. emot någon. Ömt samvete*, som förebrår sig minsta afvikelse från det rätta. *På det ömmaste*, på det bevekligaste, innerligaste. — b) Ömtålig, kinkig. *En ö. sak*. — c) Mån. *Vara ö. om sin helsa, sin heder*.

ÖMA, se *Ömma*.

ÖMFOTAD, a. 2. Som har ömma fötter.

ÖMHET, f. 3. 1) Egenskapen att kännas öm. *Sårets ö*. — 2) Öm känsla, ömsinnet, kärleksfullhet, medlidsamhet, känslighet. *Ö. för lidande medmänniskor. Fadertlig, moderlig ö. Hon har ingen ö. för sina barn*. — 3) Öm kärlek. *Hysa ö. för ett fruntimmer*. — 4) Öm vårdnad, mänhet. *Konungens ö. för rikets bästa*. — *Ss. Ö-sbetygelse, -sbevis*.

ÖMHJERTAD, a. 2. Som har ett ömt hjerta.

ÖMHJERTENHET, f. 3. Ömt hjerta.